

Türkiye'deki Faizsiz Finans Kurumlarının Denetim Süreçleri: AAOIFI ve KGK Standartlarının Uyum ve Denetim Uygulamalarının İyileştirilmesi

Audit Processes of Interest-Free Financial Institutions in Turkey: Harmonization of AAOIFI and KGK Standards and Improvement of Audit Practices

Murat KOÇSOY^a Yasin REYHAN^b

^a Yozgat Bozok Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, Yozgat, Türkiye. muratkocsoy@yobu.edu.tr

^b Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yozgat, Türkiye, yasin.reyhan@yobu.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Faizsiz Finans Denetim Standartları AAOIFI KGK Faizsiz Finans Denetimi	Amaç – Bu çalışma, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerini ve bu süreçlerin AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) ile KGK (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu) standartlarına uyumunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Faizsiz finans sisteminin temel prensipleri ve tarihçesi ele alınmış, Türkiye'deki uygulamalar ve denetim standartları karşılaştırılmıştır. Yöntem – Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar ve bu uyumsuzlukların denetim süreçlerine etkileri incelenmiştir. Bulgular – Elde edilen bulgular, şeriat uyumunun sağlanması için ek denetim prosedürlerine ihtiyaç duyulduğunu ve denetçilerin eğitimi ile bilinçlendirilmesinin önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca, mevcut denetim standartlarının uluslararası uyum eksikliklerinin denetim süreçlerinin etkinliğini olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Tartışma – Faizsiz finans denetim süreçlerinin etkinliğini artırmak için ulusal ve uluslararası standartlar arasındaki uyumun güçlendirilmesi gerekmektedir. Şeriat danışmanlarının aktif rol alması ve denetçilerin sürekli eğitilmesi, denetim süreçlerini daha etkili hale getirebilir. Bulgular, ilgili literatürle karşılaştırılarak tartışılmıştır. Denetim süreçlerinin etkinliğini artırmak ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirmek için çeşitli öneriler sunulmuştur. Bu öneriler, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artırma potansiyeline sahiptir.
Gönderilme Tarihi 11 Kasım 2024 Revizyon Tarihi 19 Ocak 2025 Kabul Tarihi 25 Ocak 2025	
Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Interest-Free Finance Auditing Standards AAOIFI KGK Interest-Free Financial Auditing	Purpose – This study aims to evaluate the auditing processes of interest-free financial institutions in Turkey and their compliance with AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) and KGK (Public Oversight, Accounting, and Auditing Standards Authority) standards. The fundamental principles and history of the interest-free financial system have been addressed, and practices in Turkey and auditing standards have been compared. Design/methodology/approach – The document analysis method was used in this study. The discrepancies between AAOIFI and KGK standards and their impact on auditing processes were examined. Findings – The findings indicate that additional auditing procedures are required to ensure compliance with Shariah, and the education and awareness of auditors are essential. Moreover, it was determined that the lack of international alignment in existing auditing standards negatively affects the efficiency of auditing processes. Discussion – To enhance the effectiveness of auditing processes in interest-free financial institutions, it is necessary to strengthen the alignment between national and international standards. The active involvement of Shariah advisors and the continuous education of auditors can make auditing processes more effective. The findings were compared with relevant literature and discussed accordingly. Various recommendations have been proposed to improve the efficiency of auditing processes and to align them with international standards. These recommendations have the potential to enhance the competitiveness of interest-free financial institutions in Turkey in international markets.
Received 11 November 2024 Revised 19 January 2025 Accepted 25 January 2025	
Article Classification: Research Article	

Önerilen Atıf/Suggested Citation

Koçsoy, M., Reyhan, Y. (2025). Türkiye'deki Faizsiz Finans Kurumlarının Denetim Süreçleri: AAOIFI ve KGK Standartlarının Uyum ve Denetim Uygulamalarının İyileştirilmesi, İşletme Araştırmaları Dergisi, 17 (1), 459-468.

1. Giriş

Faizsiz finans sistemleri, küresel çapta hızla büyüyen bir finans modelidir. Geleneksel sistemlerden farklı olarak, faiz yerine kar-zarar ortaklığı ve ticari işlemler yoluyla gelir sağlar. Bu model, İslam dininin faiz yasağını esas alırken, etik ve adalet ilkelerini de benimsemektedir (Ahmed, 2011, s. 23).

Türkiye'de faizsiz finansın gelişimi ve bu alanda denetim standartlarının uygulanması, özellikle AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) ve KGK (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu) gibi uluslararası ve ulusal standartlarla uyumlu hale getirilmesi büyük bir önem taşımaktadır (Kahf, 2004, ss. 45-46). Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçleri, hem ulusal düzenlemelere hem de uluslararası standartlara uyum sağlama gerekliliği nedeniyle oldukça karmaşık bir yapı arz etmektedir. AAOIFI ve IFSB (Islamic Financial Services Board) gibi kuruluşlar, faizsiz finans kurumlarının denetim standartlarını belirlerken, Türkiye'deki düzenleyici kurumlar da bu standartları benimseyip uygulama konusunda önemli adımlar atmaktadırlar (Chapra, 2000, s. 89; Iqbal ve Mirakhor, 2011, s. 67).

KGK, Türkiye'deki denetim standartlarını belirleyen ve uygulayan önemli bir kurumdur. Bu kurum, uluslararası denetim standartlarını Türkiye'ye uyarlayarak denetim süreçlerinin etkinliğini artırmayı hedeflemektedir. AAOIFI'nin belirlediği denetim standartları ise, özellikle İslami finans kurumları için büyük bir öneme sahiptir. Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde bu iki kurumun standartlarına uyum sağlama zorunluluğu bulunmaktadır (Siddiqi, 2006, s. 12). Ancak, bu uyum süreci çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir. AAOIFI ve KGK standartları arasındaki bazı farklılıklar, denetim süreçlerinde karmaşıklıklara yol açabilmekte ve uyum sağlama sürecini zorlaştırmaktadır.

Bu bağlamda, araştırmanın temel amacı, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarında uygulanan denetim standartlarının etkinliğini ve AAOIFI ile KGK arasındaki uyumu incelemektir. Araştırma, faizsiz finans denetim süreçlerinin nasıl işlediğini, karşılaşılan zorlukları ve bu süreçlerin iyileştirilmesine yönelik önerileri değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Türkiye'deki denetim uygulamalarının uluslararası standartlarla nasıl daha uyumlu hale getirilebileceği konusundaki mevcut durumu analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Faizsiz finans sistemlerinin dünya genelinde giderek artan önemi ve Türkiye'deki gelişimi, bu araştırmanın önemini daha da artırmaktadır. Türkiye, İslami finans sektöründe önemli bir oyuncu olma potansiyeline sahip olup, bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için denetim süreçlerinin uluslararası standartlarla uyumlu ve etkin bir şekilde yürütülmesi kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları ve önerileri, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin iyileştirilmesi ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi açısından önemli katkılar sunacaktır.

Bu araştırma, faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde karşılaşılan zorlukları ele alarak, bu süreçlerin iyileştirilmesine yönelik stratejiler sunmayı hedeflemektedir. Ulusal ve uluslararası denetim standartlarının entegrasyonu ve uyumu, denetim süreçlerinin etkinliğini artırmada hayati bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın sonuçları, sadece Türkiye'deki değil, küresel düzeydeki faizsiz finans kurumları için de yol gösterici nitelikte olacaktır.

Faizsiz finans sistemi, ekonomik faaliyetlerin faizsiz bir şekilde yürütüldüğü, kar-zarar ortaklığı, ticaret, kira ve diğer şeriat uyumlu yöntemlerle finansman sağlandığı bir finansal yapı olarak tanımlanabilir. Bu sistem, İslam dininin faiz yasağını temel alır ve bu yasağa uygun olarak finansal işlemler gerçekleştirilir. Faizsiz finans sistemi sadece faiz yasağını değil, aynı zamanda etik ve adalet ilkelerini de ön planda tutar (Ahmed, 2011, s. 23). Bu etik ve adalet ilkeleri, finansal işlemlerin tüm tarafları için adil ve şeffaf olmasını sağlar, böylece hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ekonomik denge ve istikrar sağlanır.

Faizsiz finans sisteminin kökleri İslam'ın ilk yıllarına kadar uzanır. Ancak modern anlamda faizsiz finans kurumlarının ortaya çıkışı, 20. yüzyılın ikinci yarısına denk gelir. İlk modern faizsiz banka olan Mit Ghamr Savings Bank, 1963 yılında Mısır'da kurulmuştur. Bu banka, kar-zarar ortaklığı prensiplerine dayalı olarak çalışmış ve büyük başarı sağlamıştır (Kahf, 2004, ss. 45-46). Mit Ghamr'ın başarısı, diğer İslam ülkelerinde de faizsiz bankaların kurulmasına öncülük etmiştir.

1970'li yıllarda, özellikle Körfez ülkelerinde petrol gelirlerinin artmasıyla birlikte faizsiz finans kurumlarına olan ilgi daha da artmıştır. Bu dönemde kurulan İslami Kalkınma Bankası (IDB) ve Dubai İslami Bankası gibi kurumlar, faizsiz finans sisteminin yaygınlaşmasına önemli katkılar sağlamıştır (Iqbal ve Mirakhor, 2011, s. 67). 1980'li yıllardan itibaren Malezya, Suudi Arabistan, Bahreyn ve Pakistan gibi ülkelerde de faizsiz finans kurumları hızla yayılmıştır. Bu yayılma, faizsiz finans sistemlerinin küresel düzeyde kabul görmesini sağlamış ve bu alandaki inovasyonları teşvik etmiştir.

Faizsiz finans sisteminin temel amacı, ekonomik faaliyetlerin şeriat kurallarına uygun şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bu sistem, sadece finansal işlemlerde değil, aynı zamanda sosyal adalet, ekonomik kalkınma ve refahın sağlanması gibi hedeflere de odaklanır. Faizsiz finans sistemi, ekonomik büyümeyi teşvik ederken toplumun genel refahını artırmayı hedefler (Chapra, 2000, s. 89). Bu bağlamda faizsiz finans sisteminin amaçları şu şekilde özetlenebilir:

Faizsiz İşlemler: Ekonomik faaliyetlerin faizsiz bir şekilde yürütülmesi ve bu yolla İslam dininin faiz yasağına uygun hareket edilmesi (Siddiqi, 2006, s. 12). Bu, ekonomik adaletin sağlanmasında kritik bir rol oynar.

Adalet ve Eşitlik: Finansal işlemlerde adalet ve eşitlik ilkelerinin gözetilmesi, tüm tarafların haklarının korunması ve sosyal adaletin sağlanması (Ahmed, 2011, s. 34). Bu, finansal sistemde güven ve istikrarın temin edilmesini sağlar.

Ekonomik Kalkınma: Ekonomik büyümeyi teşvik ederek toplumun genel refahını artırmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak (Chapra, 2000, ss. 92-93). Bu, uzun vadeli ekonomik istikrar ve kalkınmanın temellerini oluşturur.

Risk Paylaşımı: Kar-zarar ortaklığı prensiplerine dayalı olarak riskin adil bir şekilde paylaşılması ve finansal sistemin istikrarının artırılması (Kahf, 2004, s. 47). Bu, finansal krizlerin etkilerini minimize eder ve ekonomik dayanıklılığı artırır.

Faizsiz Finans Sisteminin Geleneksel Finans Sistemlerinden Farklılıkları

Faizsiz finans sistemi, geleneksel finans sistemlerinden birçok açıdan farklılık göstermektedir. Bu farklılıkların başında faiz yerine kar-zarar ortaklığı ve ticari faaliyetler üzerinden gelir elde edilmesi gelir. Faizsiz finans sistemi, etik ve adalet ilkelerine dayanırken geleneksel finans sistemi genellikle kar maksimizasyonu odaklıdır. İşte bu farklılıkların bazıları:

Faiz Yasağı: Faizsiz finans sisteminde faiz kesinlikle yasaktır ve bu nedenle faiz gelirine dayalı işlemler yapılamaz (Siddiqi, 2006, s. 15). Bu, ekonomik ilişkilerde adaletin ve eşitliğin sağlanmasına katkıda bulunur. Ancak, faizsiz finans kurumları faaliyetlerini sürdürebilmek için çeşitli İslami finansal enstrümanlar kullanmaktadır. Bunlar arasında Murabaha (kâr paylaşımlı ticaret), Mudaraba (emek-sermaye ortaklığı), Musharaka (ortak yatırım modeli), İcara (İslami leasing/kiralama), Sukuk (faizsiz tahvil benzeri enstrümanlar) ve Tekâfûl (İslami sigortacılık) gibi finansal yöntemler yer almaktadır (Chapra, 2000, s. 89). Bu enstrümanlar sayesinde, faizsiz finans kurumları hem yatırım hem de kredi hizmetleri sunabilmekte, böylece sürdürülebilir bir iş modeli oluşturabilmektedir.

Risk Paylaşımı: Faizsiz finans sisteminde risk, kar-zarar ortaklığı prensiplerine göre paylaşılırken geleneksel finans sisteminde risk genellikle borç alan tarafından üstlenilir (Iqbal & Mirakhor, 2011, ss. 45-46). Bu, tüm tarafların risklere karşı daha bilinçli ve sorumlu davranmasını sağlar.

Etik Yatırımlar: Faizsiz finans sistemi, etik ve sosyal sorumluluk ilkelerine dayanarak çevresel ve sosyal etkileri gözetken yatırımlara öncelik verir (Chapra, 2000, s. 101). Bu, sürdürülebilir ve adil bir ekonomik büyüme modelinin teşvik edilmesine yardımcı olur.

Şeriat Uyumu: Faizsiz finans sistemi, İslam dininin kurallarına uygun olarak faaliyet gösterir ve şeriat uyumlu ürün ve hizmetler sunar (Ahmed, 2011, ss. 56-57). Bu, finansal işlemlerin ahlaki ve etik standartlara uygun olarak yürütülmesini sağlar.

Faizsiz finans sisteminin pek çok avantajı olmakla birlikte, çeşitli zorlukları da bulunmaktadır. Avantajları arasında, ekonomik adaletin sağlanması, sosyal refahın artırılması, sürdürülebilir ekonomik büyümenin

teşvik edilmesi ve finansal istikrarın korunması yer almaktadır. Ancak, bu sistemin uygulanmasında karşılaşılan zorluklar da dikkate alınmalıdır. Bu zorluklar arasında, şeriat uyumunun sağlanması için gerekli denetim ve düzenleme süreçlerinin karmaşıklığı, finansal ürünlerin geliştirilmesi ve yeniliklerin teşvik edilmesi için gereken kaynakların yetersizliği ve uluslararası standartlarla uyum sağlama sürecinde karşılaşılan engeller bulunmaktadır (Rammal, 2006, s. 205; Kahyaoğlu, 2016, s. 90).

Faizsiz finans sisteminin avantajlarından tam anlamıyla yararlanmak ve zorlukların üstesinden gelmek için, ulusal ve uluslararası düzenleyici otoritelerin, denetim kuruluşlarının ve finansal kurumların iş birliği içinde çalışması gerekmektedir. Bu iş birliği, denetim süreçlerinin etkinliğini artıracak, finansal sistemin güvenilirliğini sağlayacak ve faizsiz finans kurumlarının sürdürülebilir büyümesini destekleyecektir.

Faizsiz finans sisteminin kavramsal çerçevesi, bu sistemin temel prensiplerini, tarihçesini, amaçlarını, geleneksel finans sistemlerinden farklarını ve avantajlarını kapsamaktadır. Bu kavramsal çerçeve, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin anlaşılması ve bu süreçlerin iyileştirilmesi için gerekli olan temel bilgileri sağlamaktadır. Faizsiz finans sisteminin küresel düzeyde artan önemi, bu alandaki araştırmaların ve uygulamaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi ve etkinliğinin artırılması, bu sistemin sürdürülebilir büyümesi ve güvenilirliğinin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. İslami finans kurumlarında denetim ve yönetim süreçlerine dair yapılan araştırmalar, bu kurumların kurumsal güvenilirliğini artırmak ve şeffaflığı sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Ahmed ve Chapra (2002), denetim standartlarının kurumsal yönetim üzerindeki etkilerini inceleyerek, denetim süreçlerinin etkinliği ve uygulama sürecindeki zorlukları ele almış, denetim standartlarının iyileştirilmesinin kurumsal yönetimi güçlendirdiğini ve güvenilirliği artırdığını tespit etmişlerdir. Rammal (2006) ise, İslami finans kurumlarında şeriat denetiminin önemini vurgulayarak, bu denetimlerin kurumların performansı üzerindeki etkilerini incelemiş ve şeriat uyumunun güvenilirliği artırmada önemli bir rol oynadığını belirtmiştir. Pehlivanlı (2011), dünya genelinde uygulanan İslami denetim kurulları ile Türkiye'deki faizsiz bankacılık sektörü uygulamalarını karşılaştırarak, Türkiye'deki denetim standartlarının uluslararası standartlarla tam uyumlu olmadığını ve bu durumun sektördeki şeffaflık ve güvenilirlik sorunlarına yol açtığını ortaya koymuştur. Lahsasna (2010) ve Alhabshi (2016), şeriat yönetimi ve denetim standartları üzerine yaptıkları çalışmalarda, İslami finans kurumlarının şeriat uyumunu sağlamak için gerekli denetim mekanizmalarını detaylandırmış ve bu süreçlerde karşılaşılan zorlukları ele almışlardır. Kahyaoğlu (2016), finansal piyasalarda denetim konusunu ele alarak, denetim standartlarının finansal sistem üzerindeki etkilerini araştırmış ve uluslararası standartların benimsenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çelik (2016), Türkiye'deki katılım bankalarının denetim süreçlerindeki sorunları inceleyerek, bu sorunların çözümüne yönelik öneriler sunmuş ve uluslararası standartlara uyumun önemine dikkat çekmiştir. Ayrıca, Açık Taşar (2023), TMS1 ve FFMS1 muhasebe standartlarının katılım bankaları açısından karşılaştırılmasını yapmış, Acar ve Balci (2020) ise Türkiye'de katılım bankacılığının gelişimi ve finansal performansını analiz etmişlerdir. Aksoy ve Demir (2018), faizsiz finans kurumlarının finansal raporlama standartlarını karşılaştırmış, Çalışkan ve Yıldırım (2021) ise Türkiye'de faizsiz finans kurumlarının muhasebe standartlarını ele almışlardır. Çetin (2020), bankacılık kanunu ve AAOIFI kurallarına göre finansal raporların karşılaştırılmasını yapmış, Erden (2019) sektörel gelişimde bağımsız denetim ve kamu denetimi birlikteliğini incelemiştir. Gül ve Şahin (2020), katılım bankacılığı ve faizsiz finansman modellerini araştırmış, Karaca (2021) ise katılım bankacılığında risk yönetimi ve muhasebe uygulamalarını ele almıştır. Yakar, Kandir ve Önal (2013), sukuk-kira sertifikası ve vergisel boyutlarını incelemiş, Yılmaz ve Korkmaz (2019) ise İslami finansal araçlar ve muhasebe uygulamaları üzerine çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmalar, İslami finans kurumlarının denetim süreçlerinin iyileştirilmesi ve uluslararası standartlara uyum sağlama açısından önemli katkılar sunmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/Hipotezleri

Bu çalışma, doküman analizi yöntemi ile yürütülen nitel bir araştırma modeline dayanmaktadır. Araştırmada, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçleri ile AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) ve KGK (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim

Standartları Kurumu) standartları arasındaki uyumu değerlendirmek hedeflenmiştir. Araştırma, şu hipotezleri incelemektedir:

1. Türkiye'deki faizsiz finans denetim süreçleri, AAOIFI ve KGK standartları arasında uyumsuzluklar içermektedir.
2. Şariat uyumunun sağlanması, ek denetim prosedürlerini ve denetçilerin özel eğitimini gerektirir.
3. Uluslararası standartlarla uyum, denetim süreçlerinin etkinliğini artırır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, AAOIFI'nin yayımladığı çeşitli denetim ve muhasebe standardı dokümanları, KGK tarafından yayımlanan seçilen denetim standartları ile Türkiye'deki faizsiz finans mevzuatına dair en güncel düzenleyici belgeler ve bu alanda yapılan akademik çalışmalar ve raporlardan oluşmaktadır. Bu dokümanlar, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin ulusal ve uluslararası standartlarla uyumunu anlamak için seçilmiş ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir

2.3. Veri Toplama Aracı veya Veri Seti

Araştırmada veri toplama süreci, ikincil veri kaynakları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda incelenen başlıca veri setleri şunlardır:

1. AAOIFI Standartları: İslami finans kurumlarının denetim süreçlerinde uygulanan AAOIFI standartları.
2. KGK Standartları: Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde uygulanan KGK tarafından yayımlanan standartlar.
3. Mevzuatlar ve Düzenleyici Belgeler: Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerini düzenleyen mevzuat ve düzenleyici belgeler.
4. Akademik Çalışmalar ve Raporlar: Faizsiz finans ve denetim standartları üzerine yapılmış akademik çalışmalar ve kurum raporları.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak sistematik bir şekilde analiz edilmiştir. İçerik analizi, metinlerin kodlanması, temaların belirlenmesi ve bu temaların yorumlanması süreçlerini içermektedir. Bu yöntemle:

- AAOIFI ve KGK standartları arasındaki farklar ve uyumsuzluklar tespit edilmiştir.
- Faizsiz finans denetim süreçlerinde karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukların çözümüne yönelik yöntemler analiz edilmiştir.
- Bulgular, ulusal ve uluslararası standartların uyumunun iyileştirilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesine temel oluşturmuştur.

Bu yöntem, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin etkinliğini artırmaya yönelik çıkarımlar yapılmasına olanak sağlamıştır. Ayrıca, elde edilen veriler, literatürdeki boşlukların doldurulmasına katkı da bulunacaktır.

3. Bulgular

Bu bölümde, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçleri ile ilgili yapılan doküman analizinden elde edilen bulgular sunulmaktadır. Bulgular, AAOIFI ve KGK tarafından belirlenen denetim standartları arasındaki uyumu, denetim süreçlerinde karşılaşılan zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelmek için önerilen çözümleri kapsamaktadır.

3.1. AAOIFI ve KGK Standartları Arasındaki Uyum

Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyum, önemli bir rol oynamaktadır. AAOIFI, İslami finans kurumları için denetim, muhasebe ve etik standartlar belirlerken, KGK Türkiye'deki denetim standartlarını belirlemektedir. Yapılan analizler, AAOIFI

ve KGK standartları arasında bazı uyumsuzluklar olduğunu göstermektedir. Özellikle şeriat uyumlu denetim standartları konusunda AAOIFI'nin daha ayrıntılı ve katı standartlar belirlediği tespit edilmiştir. Bu durum, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde uyum sağlama zorluklarına yol açmaktadır.

AAOIFI'nin belirlediği denetim standartları, İslami finans kurumlarının şeriat uyumunu sağlamada büyük bir öneme sahiptir. Ancak, bu standartlar Türkiye'deki mevcut düzenlemelerle her zaman uyumlu olmamakta ve bu da denetim süreçlerinde ek zorluklara neden olmaktadır. Örneğin, AAOIFI standartlarının bazı bölümleri, Türkiye'deki denetim uygulamaları ile çelişebilmektedir. Bu çelişkiler, denetim süreçlerinin etkinliğini azaltmakta ve kurumların güvenilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, Türkiye'deki düzenleyici otoritelerin, AAOIFI standartlarını dikkate alarak yerel mevzuatı revize etmeleri gerekmektedir.

3.2. Şeriat Uyumu ve Denetim Süreçleri

Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde şeriat uyumu büyük bir önem taşımaktadır. Yapılan analizler, şeriat uyumunu sağlamak için ek denetim prosedürlerinin uygulandığını göstermektedir. Bu prosedürler, denetim sürecini daha karmaşık ve maliyetli hale getirmektedir. Ayrıca, şeriat uyumunu sağlamak için denetim ekiplerinde şeriat danışmanlarının yer alması gerekmektedir. Bu durum, denetim süreçlerinin etkinliğini artırmakla birlikte ek kaynak gereksinimlerine yol açmaktadır.

Denetim süreçlerinde şeriat uyumu sağlamak için uygulanan prosedürler, denetçilerin şeriat kuralları konusunda bilgi sahibi olmalarını gerektirmektedir. Ancak, analizler bu alandaki eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Denetçilerin sürekli eğitim alması ve güncel bilgilerle donatılması gerekmektedir. Eğitim programlarının düzenli olarak güncellenmesi ve denetçilerin pratik deneyimlerle desteklenmesi, şeriat uyumunun korunmasını ve güçlendirilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, denetim süreçlerinde karşılaşılan yeni zorluklara hızlı ve etkili çözümler üretmek için denetçilerin sürekli gelişim göstermeleri teşvik edilmelidir.

3.3. Denetçilerin Eğitimi ve Bilinçlendirilmesi

Denetçilerin faizsiz finans ve şeriat uyumlu denetim konularında yeterli bilgiye sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. Ancak, analizler bu alandaki eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Denetçilerin sürekli eğitim alması ve güncel bilgilerle donatılması gerekmektedir. Bu eksiklik, denetim süreçlerinde hatalara ve eksikliklere yol açabilmektedir. Ayrıca, denetçilerin şeriat uyumu konusundaki bilinç düzeylerinin artırılması gerekmektedir.

Denetçilerin eğitim ve bilinçlendirilmesi, denetim süreçlerinin etkinliğini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim programlarının düzenli olarak güncellenmesi ve denetçilerin pratik deneyimlerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu sayede, denetim süreçlerinde karşılaşılan hataların minimize edilmesi ve denetim kalitesinin artırılması mümkün olacaktır. Denetçilerin şeriat uyumlu denetim konularında yeterli bilgiye sahip olmaları, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak, şeriat kurallarına uygunluğu sağlamada önemli bir rol oynayacaktır.

3.4. Denetim Süreçlerinde Karşılaşılan Zorluklar

Denetim süreçlerinde karşılaşılan başlıca zorluklar arasında mevzuat uyum zorlukları, şeriat uyumu gereklilikleri, denetçilerin eğitimi ve bilinçlendirilmesi eksiklikleri ve AAOIFI ile KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar yer almaktadır. Mevzuat uyum zorlukları, denetim süreçlerini karmaşık hale getirmekte ve denetim ekiplerinin uyum sağlama sürecini zorlaştırmaktadır. Şeriat uyumu gereklilikleri, denetim süreçlerini daha karmaşık ve maliyetli hale getirmektedir. Denetçilerin eğitimi ve bilinçlendirilmesi konusundaki eksiklikler, denetim süreçlerinde hatalara yol açabilmektedir. AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar ise denetim süreçlerinin etkinliğini azaltmaktadır.

Bu zorlukların üstesinden gelmek için önerilen çözümler arasında mevzuat uyumunun sağlanması, şeriat uyumunun güçlendirilmesi, denetçilerin eğitime daha fazla yatırım yapılması ve AAOIFI ile KGK standartlarının uyumlu hale getirilmesi yer almaktadır. Bu çözümler, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak faizsiz finans kurumlarının daha şeffaf ve hesap verebilir hale gelmesini sağlayacaktır. Denetim süreçlerinin güçlendirilmesi ve şeffaflığın artırılması için şeriat uyumlu finansal ürünlerin geliştirilmesi ve

şariat danışmanlarının aktif katılımı önem arz etmektedir. Ayrıca, denetim süreçlerinde teknolojik yeniliklerin kullanımı, verimliliği artırabilir ve denetim süreçlerinin daha şeffaf hale gelmesine yardımcı olabilir.

Teknolojik yeniliklerin denetim süreçlerine entegrasyonu, yapay zeka ve büyük veri analitiği gibi ileri teknolojilerin kullanımıyla hataların tespit edilmesi ve önleyici denetim yaklaşımlarının güçlendirilmesi mümkün olabilir. Bu da denetim süreçlerinin daha etkin ve verimli hale gelmesini sağlarken, sektördeki güven ve sürdürülebilirlik düzeyini artırabilir. Önerilen stratejilerin uygulanması, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin etkinliği artırılabilir ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü sağlanabilir. Ancak, bu stratejilerin başarıyla uygulanabilmesi için ulusal mevzuatın daha şeffaf, anlaşılabilir ve uygulanabilir hale getirilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma, Türkiye'deki faizsiz finans sektörünün uluslararası standartlara uyum sürecinde karşılaşılan zorlukları ve bu zorlukların aşılması için önerilen stratejileri detaylı bir şekilde ele almıştır. Faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin güçlendirilmesi, sektörün sürdürülebilir büyümesi ve küresel piyasalarda rekabet gücünün artırılması açısından önemli bir adım olacaktır. Aşağıda bulguların amaç ve yöntemle bağı, konu açısından önemi şeklinde hazırlanan tablo yer almaktadır:

Tablo 1: Bulgular, Amaç ve Yöntemle Bağı, Konu Açısından Önemi

Bulgular	Amaç ve Yöntemle Bağı	Konu Açısından Önemi
Mevzuat Uyum Zorlukları	Araştırma, Türkiye'deki denetim mevzuatının AAOIFI standartları ile uyumunu değerlendirmek için doküman analizi yöntemini kullanmıştır.	Mevzuat uyum zorlukları, denetim süreçlerinin karmaşıklığını artırarak uyum sağlama sürecini zorlaştırmaktadır.
Şariat Uyum Gereklilikleri	Araştırma, şariat uyumunu sağlamak için ek denetim prosedürlerini ve şariat danışmanlarının rolünü incelemek için doküman analizi yöntemini kullanmıştır.	Şariat uyumu gereklilikleri, denetim süreçlerini daha karmaşık ve maliyetli hale getirmekte, ek denetim prosedürleri gerektirmektedir.
Denetçilerin Eğitimi Eksiklikleri	Araştırma, denetçilerin eğitimi ve bilinçlendirilmesi konusundaki eksiklikleri belirlemek için doküman analizi yöntemini kullanmıştır.	Denetçilerin eğitim eksiklikleri, denetim süreçlerinde hatalara ve eksikliklere yol açarak denetim kalitesini düşürmektedir.
AAOIFI ve KGK Standartları Arasındaki Uyumsuzluklar (Uyumsuzluklar özellikle şariat uyumu, denetim raporlaması, kâr-zarar paylaşımı ve risk yönetimi alanlarında yoğunlaşmaktadır.)	Araştırma, AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzlukları ve bu uyumsuzlukların denetim süreçlerine etkisini değerlendirmek için doküman analizi yöntemini kullanmıştır.	AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar, denetim süreçlerinin etkinliğini azaltarak kurumların güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

3.5. Öneriler

Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinde karşılaşılan zorluklar, mevzuat uyum zorlukları, şariat uyumu gereklilikleri, denetçilerin eğitimi eksiklikleri ve AAOIFI ile KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar olarak belirlenmiştir. Bu sorunların çözümü için çeşitli öneriler sunulmuştur. Türkiye'deki denetim mevzuatının, AAOIFI standartları ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu, denetim süreçlerinin daha etkili ve tutarlı bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır. Şariat uyumunu sağlamak için ek denetim prosedürleri ve şariat danışmanlarının aktif olarak rol alması gerekmektedir. Bu, denetim süreçlerinin etkinliğini artıracaktır. Denetçilerin sürekli eğitim alması ve güncel bilgilerle donatılması, denetim süreçlerindeki hataları minimize edecektir. Eğitim programlarının düzenli olarak güncellenmesi ve

pratik deneyimlerle desteklenmesi gerekmektedir. AAOIFI ve KGK standartlarının uyumlu hale getirilmesi için ulusal düzenleyici otoriteler, denetim kuruluşları ve faizsiz finans kurumlarının iş birliği yapması gerekmektedir.

Özellikle şeriat uyumu gereklilikleri, denetim süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Faizsiz finans kurumları, şeriat kurallarına uyum sağlamak zorundadır ve bu da denetim süreçlerinde ek zorluklar yaratmaktadır. Şeriat danışmanlarının denetim ekiplerine dahil edilmesi, bu uyumu sağlamada kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca, denetim prosedürlerinin detaylı ve titiz bir şekilde uygulanması, şeriat uyumunun korunmasını ve güçlendirilmesini sağlayacaktır. Bu bağlamda, şeriat uyumlu finansal ürünlerin geliştirilmesi ve denetim standartlarının şeriat uyumuna göre revize edilmesi gerekmektedir.

Denetçilerin eğitimi ve bilinçlendirilmesi de denetim süreçlerinin başarısı için hayati öneme sahiptir. Denetçilerin sadece finansal raporlama ve denetim standartları konusunda değil, aynı zamanda şeriat uyumu konusunda da sürekli eğitilmeleri gerekmektedir. Bu eğitimler, denetçilerin güncel bilgilerle donatılmasını ve pratik deneyimlerle desteklenmesini sağlamalıdır. Ayrıca, denetim süreçlerinde karşılaşılan yeni zorluklara hızlı ve etkili çözümler üretmek için denetçilerin sürekli gelişim göstermeleri teşvik edilmelidir. Eğitim programlarının düzenli olarak güncellenmesi ve denetçilerin pratik deneyimlerle desteklenmesi, denetim kalitesini artıracak ve hataların minimize edilmesine yardımcı olacaktır.

Sonuç olarak, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin iyileştirilmesi ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi için belirli adımlar atılmalıdır. Mevzuat uyum zorluklarının çözülmesi, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak uyum sağlama sürecini kolaylaştıracaktır. Şeriat uyumunun güçlendirilmesi, denetim süreçlerini daha güvenilir ve şeffaf hale getirecektir. Denetçilerin eğitim eksikliklerinin giderilmesi, denetim kalitesini artırarak hataların ve eksikliklerin minimize edilmesini sağlayacaktır. AAOIFI ve KGK standartlarının uyumu, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak kurumların güvenilirliğini olumlu yönde etkileyecektir. Bu önerilerin uygulanması, Türkiye'deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerinin daha etkili ve verimli hale gelmesini sağlayacaktır. Aşağıda bulgulara bağlı olarak önerileri içeren tablo yer almaktadır:

Tablo 2: Bulgular, Öneriler ve Konu Açısından Önemi

Bulgular	Öneriler	Konu Açısından Önemi
Mevzuat Uyum Zorlukları	Türkiye'deki denetim mevzuatının, AAOIFI standartları ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu, denetim süreçlerinin daha etkili ve tutarlı bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır.	Mevzuat uyum zorluklarının çözülmesi, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak uyum sağlama sürecini kolaylaştıracaktır.
Şeriat Uyumu Gereklilikleri	Şeriat uyumunu sağlamak için ek denetim prosedürleri ve şeriat danışmanlarının aktif olarak rol alması gerekmektedir. Bu, denetim süreçlerinin etkinliğini artıracaktır.	Şeriat uyumunun güçlendirilmesi, denetim süreçlerini daha güvenilir ve şeffaf hale getirecektir.
Denetçilerin Eğitimi Eksiklikleri	Denetçilerin sürekli eğitim alması ve güncel bilgilerle donatılması, denetim süreçlerindeki hataları minimize edecektir. Eğitim programlarının düzenli olarak güncellenmesi ve pratik deneyimlerle desteklenmesi gerekmektedir.	Denetçilerin eğitim eksikliklerinin giderilmesi, denetim kalitesini artırarak hataların ve eksikliklerin minimize edilmesini sağlayacaktır.
AAOIFI ve KGK Standartları Arasındaki Uyumsuzluklar (Uyumsuzluklar özellikle şeriat uyumu,	AAOIFI ve KGK standartlarının uyumlu hale getirilmesi için ulusal düzenleyici otoriteler, denetim kuruluşları ve faizsiz finans kurumlarının iş birliği yapması	AAOIFI ve KGK standartlarının uyumu, denetim süreçlerinin etkinliğini artırarak kurumların güvenilirliğini olumlu yönde etkileyecektir.

denetim raporlaması, kâr-zarar paylaşımı ve risk yönetimi alanlarında yoğunlaşmaktadır.)	gerekmektedir. AAOIFI, şeriat uyumluluğuna özel düzenlemeler getirirken, KGK genel muhasebe ve finansal denetim standartlarına odaklanmaktadır. Bu farklılıklar, denetim süreçlerinde belirsizliklere neden olmakta ve uyum sürecini zorlaştırmaktadır.	
--	---	--

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma, Türkiye’deki faizsiz finans kurumlarının denetim süreçlerini AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) ve KGK (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu) standartları çerçevesinde inceleyerek, şeriat uyumunu sağlama yollarını değerlendirmiştir. Bulgular, uluslararası standartlara uyum sürecinde kurumlar arası farklılıklar, mevzuat karmaşıklıkları ve uygulama zorluklarının önemli engeller oluşturduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, denetim süreçlerinin iyileştirilmesi ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi için çeşitli stratejiler önerilmektedir.

Özellikle AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzluklar, faizsiz finans kurumlarının denetim etkinliğini ve şeffaflığını olumsuz etkilemektedir. Bu sorunun çözümü için ulusal düzenleyici otoriteler, denetim kuruluşları ve faizsiz finans kurumları arasındaki iş birliğinin artırılması gerekmektedir. AAOIFI standartlarının dikkate alınarak yerel mevzuatın revize edilmesi, denetim süreçlerini daha etkili ve tutarlı hale getirecektir.

Şeriat uyumu, denetim süreçlerinde kritik bir faktördür. Faizsiz finans kurumları, şeriat kurallarına uyum sağlamak zorunda olduğundan, bu süreçlerin ek prosedürler gerektirmesi denetimi daha karmaşık ve maliyetli hale getirmektedir. Bu nedenle, şeriat danışmanlarının denetim ekiplerine dahil edilmesi ve denetim prosedürlerinin detaylı bir şekilde uygulanması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, şeriat uyumlu finansal ürünlerin geliştirilmesi ve denetim standartlarının bu çerçevede güncellenmesi, denetim süreçlerindeki zorlukların aşılmasına katkı sağlayacaktır.

Denetçilerin finansal raporlama, denetim standartları ve şeriat uyumu konularında sürekli eğitilmesi denetim süreçlerinin kalitesini artıracaktır. Eğitim programlarının güncellenmesi ve pratik deneyimlerle desteklenmesi, hataların azaltılmasına ve denetim etkinliğinin artırılmasına yardımcı olacaktır. Teknolojik yeniliklerin denetim süreçlerine entegrasyonu da denetim kalitesini artırmak ve süreçleri daha şeffaf hale getirmek için önemli bir fırsat sunmaktadır. Yapay zeka ve büyük veri analitiği gibi teknolojiler, hataların erken tespit edilmesini sağlayarak, denetim süreçlerini daha verimli hale getirebilir. Uluslararası standartlara uyum, Türkiye’deki faizsiz finans kurumlarının küresel rekabet gücünü artıracaktır. Bu süreçte, ulusal ve uluslararası düzenleyiciler arasındaki iş birliği güçlendirilmeli, denetim süreçlerinde daha etkili şeriat uyumu mekanizmaları uygulanmalıdır.

Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları, Türkiye’deki faizsiz finans sektörünün gelişimi için yol gösterici niteliktedir. AAOIFI ve KGK standartları arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi, mevzuat düzenlemelerinin iyileştirilmesi ve teknolojik yeniliklerin süreçlere entegre edilmesi, sektördeki güveni artıracaktır. Etkin denetim süreçleri, sektörel büyümeyi destekleyecek ve uluslararası yatırımcıların ilgisini artırarak Türkiye’nin faizsiz finans alanındaki potansiyelini güçlendirecektir.

Çalışma, nitel doküman analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Ancak, bulguların daha güçlü hale getirilmesi için gelecek araştırmalarda nicel yöntemlerin (anket, istatistiksel analiz vb.) kullanılması önerilmektedir. Bu sayede, AAOIFI ve KGK standartlarının uygulanmasına dair daha somut ve ölçülebilir veriler elde edilebilir, denetim süreçlerindeki eksiklikler ve uluslararası uyum sorunları daha detaylı analiz edilebilir. Ayrıca, denetim süreçlerinde yapay zeka ve büyük veri analitiği gibi teknolojilerin nasıl entegre edilebileceği daha ayrıntılı olarak ele alınmalıdır. Özellikle, yapay zeka destekli risk analizleri, anomali tespiti ve otomatik raporlama sistemleri, denetim süreçlerini daha etkin ve verimli hale getirebilir. Gelecek çalışmalar, bu teknolojilerin faizsiz finans denetim süreçlerine entegrasyonunu değerlendirerek, sürecin şeffaflığını ve güvenilirliğini artıracak öneriler sunabilir.

Kaynakça

- Acar, Y., & Balci, S. (2020). Türkiye’de katılım bankacılığının gelişimi ve finansal performans analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 86, 103-126.
- Ahmed, H., & Chapra, M. U. (2002). Corporate governance in Islamic financial institutions. *Islamic Research and Training Institute, Occasional Paper No. 6*.
- Ahmed, H. (2011). Faizsiz Finans Sistemleri ve Uygulamaları. *İslam Ekonomisi ve Finansı Dergisi*.
- Aksoy, M., & Demir, A. (2018). Faizsiz finans kurumlarının finansal raporlama standartlarının karşılaştırılması. *Finans ve Muhasebe Dergisi*, 12(3), 223-244.
- Alhabshi, S. O. (2016). Shari’ah governance in Islamic banks: The role of the shari’ah supervisory board. *ISRA International Journal of Islamic Finance*, 4(2), 135-150.
- Açık Taşar, S. (2023). TMS1 ve FFMS1 Muhasebe Standartlarının Karşılaştırılması ve Katılım Bankaları Açısından Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(1), 371-382.
- Çalışkan, M., & Yıldırım, S. (2021). Türkiye’de faizsiz finans kurumlarının muhasebe standartları. *Muhasebe ve Finansman Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 45-62.
- Çelik, G. (2016). Challenges in auditing participation banks in Turkey. *Journal of Islamic Economics and Finance*, 5(2), 97-112.
- Çetin, A. (2020). Bankacılık Kanunu ve AAOIFI Kurallarına Göre Finansal Raporların Karşılaştırılması ve Katılım Bankacılığı Mevzuat Önerisi. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 73-99.
- Chapra, M. U. (2000). The Future of Economics: An Islamic Perspective. *Islamic Foundation*.
- Erden, B. (2019). Sektörel Gelişimde Bağımsız Denetim ve Kamu Denetimi Birlikteliği: Katılım Bankacılığı Örneği. (Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi).
- Gül, E., & Şahin, Y. (2020). Katılım bankacılığı ve faizsiz finansman modelleri. *İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırma Dergisi*, 9(1), 67-88.
- Iqbal, Z., & Mirakhor, A. (2011). *An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice*. John Wiley & Sons.
- Kahf, M. (2004). Islamic Economics: What Went Wrong? *Islamic Research and Training Institute*.
- Kahyaoğlu, S. (2016). The impact of audit standards on financial systems. *Financial Audit Journal*, 12(4), 88-105.
- Karaca, S. S. (2021). Katılım bankacılığında risk yönetimi ve muhasebe uygulamaları. *İslam Ekonomisi ve Finansı Dergisi*, 7(2), 145-168.
- Lahtasna, A. (2010). Shari'ah governance in Islamic financial institutions. *ISRA International Journal of Islamic Finance*, 2(1), 23-32.
- Pehlivanlı, A. (2011). Islamic audit boards and the application of Islamic finance in Turkey. *Journal of Islamic Economics and Finance*, 7(1), 45-67.
- Rammal, H. G. (2006). The importance of shari’ah supervision in Islamic financial institutions. *Corporate Ownership & Control*, 4(2), 204-208.
- Siddiqi, M. N. (2006). Islamic Banking and Finance in Theory and Practice: A Survey of State of the Art. *Islamic Economic Studies*.
- Yakar, S., Kandır, S., & Önal, Y. (2013). Yeni bir finansman aracı olarak sukuk-kira sertifikası ve vergisel boyutunun incelenmesi. *Bankacılar Dergisi*, 84, 72-94.
- Yılmaz, A., & Korkmaz, T. (2019). İslami finansal araçlar ve muhasebe uygulamaları. *Muhasebe ve Denetim Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 321-340.